

СИЛАБУС

МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Освітній ступінь: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування

Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа

Рік підготовки – 1, семестр – 2

Компонент освітньої-наукової програми: основний

Обсяг курсу – 3,0 кредити (90 годин, з них 10 – лекції, 20 – практичні заняття, 60 – самостійна робота)

Керівники курсу:

к.т.н., доцент кафедри готельно-ресторанного бізнесу

Тесля Ольга Дмитрівна

завідувач кафедри готельно-ресторанного бізнесу, професор

Паска Марія Зіновіївна

Контактна інформація:

моб. тел.: +380676968126, e-mail: teslyao@i.ua

Опис дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з основами методології та методами науково-дослідної діяльності, зі стратегією та тактикою, етапами наукового пошуку, його значенням, сучасними напрямками наукових досліджень в галузі; систематизація та закріплення теоретичних знань й практичних вмінь щодо побудови ефективного процесу вирішення наукової задачі, оволодіння методикою оцінки ефективності її вирішення; планування експерименту й аналіз його результатів.

Завданнями навчальної дисципліни є формування розуміння з визначення актуальних та проблемних питань галузі; формулювання мети та задач майбутніх наукових досліджень у рамках проблемного питання; визначення об'єктів та предметів досліджень; застосування сучасних методів експериментальних досліджень, проведення їх обробки та формулювання на їх основі висновків.

Під час вивчення дисципліни аспіранти засвоять особливості пошуку наукової інформації і її методології, принципи пошуку та діагностики джерел наукової літератури, методика планування експериментальних досліджень, планувати, організувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження у сфері обслуговування з використанням сучасних інструментів та обладнання, інформаційних технологій і програмного забезпечення.

Зміст курсу

Теми	Результати навчання	Оцінювання
1. Наука як система знань. Організація наукової діяльності в Україні. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. Характеристика інформаційного забезпечення наукових досліджень. Види наукової інформації.	Знати поняття науки і наукового дослідження. Ознайомитись з інформаційним забезпеченням наукових досліджень. Розуміти наукову проблему, напрям та тему наукового дослідження.	Обговорення на занятті
2. Загальні відомості про патентну інформацію та документацію. Міжнародні класифікації об'єктів промислової власності. Джерела патентної інформації. Загальні відомості про патентні дослідження. Патентне та авторське право України. Види патентів.	Знати джерела патентної інформації і види патентів. Розуміти порядок проведення патентних досліджень. Ознайомитись з інформацією про реформу правової охорони та захисту інтелектуальної власності.	Діалог-дискусія
3. Види нормативних документів. Порядок розроблення, затвердження та впровадження нормативних документів.	Ознайомитись з видами нормативних документів. Опанувати порядок розроблення, затвердження та впровадження нормативних документів.	Опрацьовування Держ. стандартів галузі
4. Види й етапи наукових досліджень. Методологія наукового дослідження. Методи наукового дослідження. Системний підхід у наукових дослідженнях. Вибір методів дослідження. Класифікація методів контролю якості харчових продуктів.	Ознайомитись з видами й етапами наукових досліджень. Використовувати методи наукового дослідження. Знати класифікацію методів контролю якості харчових продуктів і вміти вибирати методи дослідження.	Опрацювання методів контролю якості харчових продуктів в діючій лабораторії
5. Поняття експерименту та його класифікація. Загальні вимоги до проведення експерименту. Спеціальні методи дослідження в галузі (молекулярні, імунологічні).	Знати поняття експерименту та загальні вимоги до його проведення. Володіти спеціальними методами дослідження в галузі.	Реферати на тему «Спеціальні методи дослідження в галузі»
6. Форми висвітлення підсумків наукової роботи та відображення результатів НДР. Впровадження результатів наукового дослідження у виробництво. Структура і правила оформлення дисертаційної роботи. Академічна доброчесність.	Використовувати знання щодо систематизації результатів дослідження та здійсненні їх апробації. Знати структуру і правила оформлення дисертаційної роботи. Розуміти вимоги академічної доброчесності.	Круглий стіл

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання: практичні роботи надсилати на електронну пошту або в MOODL згідно виконання. Роботи мають бути виконані вчасно. Практичні роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання курсу відбувається у визначеному положеннями Університету порядку.

Політика щодо академічної доброчесності: Усі види робіт виконуються аспірантами самостійно. У конспектах самопідготовки до практичних занять необхідно вказувати джерела отримання інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є одним із компонентів оцінювання, адже дає змогу отримати максимальний бал за усі види робіт. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування та ін.) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу. Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження майстер-класів, тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на он-лайн платформах тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять в усній формі, а також шляхом оцінювання активності аспірантів під час лекцій і обговорення вивченого матеріалу.

Підсумковий контроль – залік, який виставляється за результатами модульного контролю 1 – 50 балів і модульного контролю 2 – 50 балів. Максимальна кількість балів за курс – 100.

Літературні джерела

Базові:

1. Закон України "Про інноваційну діяльність" (від 26.12.2002 № 380-IV) // Відомості Верховної Ради України, — 2003. — № 10—11.
2. Закон України "Про науково-технічну інформацію" (від 25.06.93 № 3323-XII) // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 33.
3. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" (від 01.12.98 № 284-XIV) // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 2-3.
4. Закон України "Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки" (від 11.07.2002 № 2623- III) // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — №48.
5. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Текст]: (ГОСТ 7.1—2003, IDT): — Чинний з 2007.07.01. Київ: Держспоживстандарт України, 2007. III, III, 47с.; 29 см. — (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України). Режим доступу: <http://www.ukrbook.net/DSTU.htm>

6. Антонюк В. С. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / Л. Г. Полонський, В. І. Аверченков, Ю. А. Малахов. Київ: НТУУ „КПІ”, 2015. 274 с.
7. Бобилєв В. П., Іванов І. І., Пройдак Ю. С. Методологія та організація наукових досліджень. Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2014. 643 с.
8. Важинський С.Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. /С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
9. Власенко Л, Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Ліра-К, 2018. 352 с.
10. Данильян О.Г. Методологія наукових досліджень: Підручник. / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Харків: Право, 2019. 368 с.
11. Інновації в готельно-ресторанній індустрії / Паска Марія, Радзімовська Ольга, Гузенко Ірина, Гузенко Анастасія, Холявка Володимир // Humanities Studies. - 2022. Вип. 12 (89). С. 153-159. DOI <https://doi.org/10.26661/hst-2022-12-89-17>
12. Інформаційні системи і технології в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі. / Скопень М.М. та ін. Київ: Ліра, 2020. 768 с.
13. Клименюк О. В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: підручник. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. 398 с.
14. Костюкевич В.М. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти за ступеннями магістра та доктора філософії: навч. посіб. Київ: КНТ, 2017. 634 с.
15. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2006. 206 с.
16. Кузнецов Ю.М. Патентознавство та авторське право: підручник. Київ: Кондор, 2005. 428 с.
17. Лабій Ю.М. Харчова хімія. Навчальний посібник. /Ю.М. Лабій. Івано-Франківськ: ПНУ, 2012.104 с.
18. Методи контролю якості харчової продукції : навчальний посібник. Ч.1/ О.І.Черевко та ін. Харків : ХДУХТ, 2005. 230 с.
19. Методи контролю якості харчової продукції : навчальний посібник. Ч.2/ О.І. Черевко та ін. Харків : ХДУХТ, 2008. 242 с.
20. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А.Є.Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
21. Паска М. Сучасні тенденції розвитку ресторанного бізнесу Львівщини / Паска Марія // Індустрія гостинності: стан, тенденції розвитку та перспективи галузі в умовах війни: зб. пр. Міжнар. наук.-практ. форуму (м. Львів, 19–21 квітня 2023 р.). Львів: 2023, С. 459–465.
22. Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Славенко Е.І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навчальний посібник. Київ: Лібра, 2004. С. 83-106.
23. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. Київ: НУХТ, 2022. 385 с.
24. Свідло К.В. Лазарева Т.А., Бачієва Л.О. Методологія і організація наукових досліджень в харчовій галузі. Харків: Світ книг, 2013. 225 с.
25. Чуканова С. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень / Чуканова С. Київ, 2017. 96 с.

26. Шейко В.М., Кушнаренко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності Київ: Знання, 2006. 307 с.

Додаткові:

1. Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2016. – № 3. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

2. Про освіту. Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2017. – № 38-39. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

3. ДСТУ 3017-95 Видання. Основні види. Терміни та визначення. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 38 с.

4. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки: Структура і правила оформлення. Введ. 23.02.95. Київ: Держстандарт України, 1995. 38 с.

5. ДСТУ 3582-97. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила. Введ. 01.07.98. Київ: Держстандарт України, 1998. 16 с.

6. Академічна доброчесність у Львівському державному університеті фізичної культури ім. Івана Боберського / підгот. Павленчик Н. Ф. – Львів: ЛДУФК імені Івана Боберського, 2021. 17 с.

7. Артемчук Г.І., Курило В.М., Кочерган М.П. Методика організації науково-дослідної роботи: Навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ. Київ. держ. лінгв. унт. Київ: Форум, 2000. 270 с.

8. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: Підручник. Київ: Вища школа, 2010. 214 с.

9. Ганін В.І., Ганіна Н.В., Гурова К.Д. Методологія соціально-економічного дослідження: Навч. пос. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 224 с.

10. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2008. 192 с.

11. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

12. Методи наукових досліджень та планування експерименту: робоча програма навчальної дисципліни підготовки здобувачів доктора філософії спеціальності 181 «Харчові технології» / розроб. В.М.Махинько, І.І.Шевченко. Київ, 2023. 14 с.

13. Методологія харчової науки: програма навчальної дисципліни підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» спеціальності 181 «Харчові технології» в аграрних ВНЗ / розроб. М.З.Паска, О.Р. Михайлицька. Київ, 2016. 10 с.

14. Паска М. Особливості підготовки фахівців для сфери обслуговування зі спеціальності "Готельно-ресторанна справа" / М. Паска // Сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності: Міжнар. наук.-практ. конф. - Львів: ЛДУФК, 2020. С. 391-393.

15. Пілюгіна І.С. Хімія та методи дослідження сировини та матеріалів. Загальні основи аналітичної хімії: лабораторний практикум / І.С. Пілюгіна, О.В. Добровольська, Н.В. Мурликіна. Харків : ХДУХТ, 2008. 354 с.

16. Радченко А. Е., Яранцева Є. О. Опорний конспект лекцій дисципліни «Методологія наукових досліджень» для студентів спеціальності 181 Харчові технології ОПП «Харчові технології в ресторанній індустрії». Харків: ДБТУ. 60 с.

17. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2007. 317 с.
18. Токсичні речовини у харчових продуктах та методи їх визначення: підручник / А.А. Дубініна та ін. Київ : Професіонал, 2007. 384 с.
19. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня: Методичні поради / Авт.-упоряд. Л.А. Пономаренко; Літ. ред. С.С. Зінчук. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: Толока, 2001. 80 с.
20. Як просувати цінності академічної доброчесності в українських університетах? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.skeptic.in.ua/>